

AINEVALDKOND „KEEL JA KIRJANDUS“

Kirjandus 5. klass

Nädalatundide arv 2

<p>Õpisisu</p>	<p>Lugemine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lugemise eesmärgistamine, lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine. Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine. 2. Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. 3. Lugemisrõõm. 4. Loetud raamatu autori, sisu, ja tegelaste 5. tutvustamine klassikaaslastele. 6. Soovitatud tervikteose kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine. 7. Jutustamine 8. Tekstilähedane sündmustest jutustamine kavapunktidejärgi. 9. Tekstilähedane jutustamine märksõnade toel. 10. Aheljutustamine. Iseendaga või kellegi teisega toimunud sündmusest või mälestuspildist jutustamine, jutustamine piltteksti (foto, koomiks) põhjal. 11. Fantaasialoo jutustamine. <p>Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teksti kui terviku mõistmine. 2. Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. 3. Sündmuste järjekord. 4. Tegelaste probleemi leidmine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevaga. 5. Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise, tegelastevaheliste suhete jälgimine, tegelaste iseloomustamine, käitumise põhjendamine. 6. Tegelasterühmad. 7. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendamisteed. 8. Loomamuinasjutu tüüptegelased. 9. Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeelemõistmine. 10. Epiteedi ja võrdluse äratundmine ja kasutamine. 11. Valmi mõistukõnest arusaamine. Valmitunnused. 12. Koomilise leidmine tekstist. 13. Riimide leidmine ja loomine. 14. Luuletuse rütmi ja kõla tunnetamine. Luuletuse vorm: salm. 15. Algriimi leidmine rahvalauludest. 16. Rahvalaulu olemus. 17. Algriimi kasutamine oma tekstis. 18. Luuleteksti tõlgendamine. 19. Loomamuinasjutu sisutunnused (lugu, tegelased, hea võitlus kurjaga jne). 20. Tekke- ja seletusmuistendi tunnused. 21. Seiklusjutu tunnused. 22. Teose teema, probleemi olemus. 23. Pea- ja kõrvaltegelane, tegelastevahelise konflikti olemus. <p>Teksti esitus ja omalooming</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Esituse eesmärgistamine (miks, kellele ja mida?). Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine, õige hingamine ja kehahoid. Luuleteksti esitamine peast. 2. Rollimäng, rolliteksti esitamine.
-----------------------	--

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Kirjeldamine: sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Eseme, olendi, inimese, tegevuskoha, looduse, tunnete kirjeldamine. 4. Jutustamine, jutustuse ülesehitus, ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. 5. Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine. 6. Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid, nt loomamuinasjutu, seiklus- või fantaasiajutu, tekke- või seletusmuistendi, loomtegelase või kirjandusliku tegelase kirjelduse, ette antud riimide põhjal või iseseisvalt luuletuse, sündmustiku või jätkuva lõpu, kirja mõnele teose tegelasele või tegelasarühmale, algustähekordustega naljaloo, luuletuse põhjal samasisulise jutu või muud sellist.
<p>Õpitulemus</p>	<p>Lugemine Õpilane 1) on läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erižanrilist väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut); 2) loeb eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti ladiusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist; 3) tutvustab loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi, kõneleb oma lugemismuljetest, -elamustest ja –kogemustest.</p> <p>Jutustamine Õpilane 1) jutustab tekstilähedaselt kavapunktide järgi või märksõnade toel; 2) jutustab mõttelt sidusa ja tervikliku ülesehitus ega loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale; 3) jutustab piltteksti põhjal ja selgitab selle sisu.</p> <p>Teksti tõlgendamine, analüüs ja mõistmine Õpilane 1) koostab teksti kohta eriliigilisi küsimusi; 2) vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnadega või tekstinäidetega; 3) koostab teksti kohta sisukava, kasutades väiteid või märksõnu; 4) leiab lõigu kesksed mõtted; 5) järjestab teksti põhjal sündmused, määrab nende toimumise aja ja koha; 6) kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende omavahelisi suhteid, võrdleb iseennast mõne tegelasega; 7) arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust; 8) otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse.</p> <p>Teksti esitus ja omalooming Õpilane 1) esitab peast luuletuse või rolliteksti, jälgides esituse ladiusust, selgust ja tekstitäpsust; 2) kirjutab erineva pikkusega eriliigilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldava ja jutustava teksti.</p>